

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

יד א מ"י פ"ז מהלכות
יבום הלכה ג סג
עשין נה טו"ע א"ע
סימן קשה סעף ו:

תוספות ישנים

לגזור משום שמי אחיות
דעלמא ונהי דלעיל חזין
דלא גזרינן היינו דוקא
לרננא אכל לר"ש דסבר
דלילמא כל כן זיקה דלמך
דשמי אחיות לא חוללת ולא
ממייבמות ס"ד ל'גזור
משום שמי אחיות דעלמא:

תוס' חד מקמאי

יבמה שאין אני קורא לה
בעת נפילה יבמה יבוא
עליה הרי היא כאשת אה
שיש לה בנים אלמא ס"ל
יש זיקה: הא דקתני
במתני' איסור מצוה או
איסור קדושה חולצת ולא
מתייבמת פרישין עלה
בגמ' הא נמי תנינן איסור
מצוה או איסור קדושה
חולצת ולא מתייבמת.
התם איסור מצוה לחודיה.
והכא איסור מצוה
ואחותה. ומאי דקתני זו
היא שאמר אחותה שריא
יבמתה חולצת או
מתייבמת פרישין בגמ'
למעוטי איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה:

אבל הכא דליבא שני דמוכח. ואם תאמר הא נמי ידעינן מההיא
דפ"ג כדלמרינן לעיל (דף כ.) ויש לומר דהתם איכא ערוה
דקמוכח שאינה לא חוללת ולא ממייבמת אבל הכא שמהן ממייבמות
ולכא הוכחה: **שנעשו** צרות זו לזו ב'. היינו דוקא כשנפלו
לפני יבם אחד אבל כשנפלו לפני
שני יבמין מודה רבי שמעון כדמניא
לעיל רבי שמעון אומר יקיימו:
אחותה

⁶איסור מצוה ואיסור קדושה חולצת ולא
מתייבמת התם איסור מצוה לחודה הכא
איסור מצוה ואחותה ס"ד אמינא ליקום איסור

מצוה במקום איסור ערוה ותתייבם קמ"ל ותתייבם כיון דמדאורייתא רמיא
קמיה קא פגע באחות זקוקתו ס"ד א משום מצוה עבוד רבנן קמ"ל: היתה
אחת מהן ב': הא תו ל"ל היינו הך מה לי אחד מה לי לתרי צריכא דאי
אשמועינן התם משום דאיכא שני דמוכח אבל הכא דליבא שני דקא מוכח
אימא לא ואי אשמועינן הכא אדרבה תרווייהו מוכחי אהדדי אבל אידך לא
צריכא: זו היא שאמרו וכו': זו היא למעוטי מאי למעוטי איסור מצוה לזה
ואיסור מצוה לזה הא תו ל"ל היינו הך מה לי אחד מה לי לתרי מהו דתימא
כי לא אמרינן אוקי איסור מצוה במקום איסור ערוה היכא דאיכא למיגזר
משום שני אבל היכא דליבא למיגזר משום שני אימא להאי אוקימנא איסור
מצוה במקום איסור ערוה ולהאי [אוקימנא] איסור מצוה במקום איסור ערוה
ולייבמו קמ"ל אמר רב יהודה אמר רב וכן תני ר' חייא ב'כולן אני קורא
בהן האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה או חולצת או מתייבמת
ורב יהודה מתרגם מחמותו ואילך אבל שיתא בבי דרישא לא מ"ט כיון דבתו
באונסין הוא דמשכחת לה בנשואין לא משכחת לה בנשואין קמיירי באונסין
לא קא מיירי ואבי מתרגם אף בתו (באה) מאונסתו כיון דאשכוחי משכחת
לה אי בעיא באונסין תיהוי אי בעיא בנשואין תהוי אבל אשת אחיו שלא
היה בעולמו לא כיון דאליבא דר"ש הוא דמשכחת לה אליבא דרבנן לא
משכחת לה בפלוגתא לא קמיירי ורב ספרא מתרגם אף אשת אחיו שלא
היה בעולמו ומשכחת לה בשיתא אחי ואליבא דר"ש וסימניך מת נולד וייבם
מת נולד וייבם ראובן ושמעון נשואין שתי אחיות לוי ויהודה נשואין שתי
נכריות מת ראובן נולד יששכר וייבם לוי מת שמעון נולד זבולון וייבם
יהודה מתו לוי ויהודה בלא בנים ונפלו להו קמי יששכר וזבולון האסורה לזה
מותרת לזה והאסורה לזה מותרת לזה ואחותה שריא יבמתה ל"ל ייבם
יהודה בלא ייבם יהודה נמי משכחת לה משום צרה הא תיבא צרה צרה
דצרה מאי איכא למימר כגון דהדר ויבמיניה נמי גד ואשר: **בתני'** א"ש לשלשה
אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בתה או
אשה ובת בנה הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ור"ש פוטר היתה אחת מהן
אסורה עליו איסור ערוה אסור בה ומותר באחותה ⁷איסור מצוה או איסור
קדושה חולצות ולא מתייבמות: **גמ'** ⁸תניא ר"ש פוטר בשתייהן מן החליצה
ומן הייבום שנאמר וְאִשָּׁה אֶל אַחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצָרוֹ ⁹בשעה שנעשו צרות
זו לזו לא יהא לך ליקוחין אפי' באחת מהן: היתה אחת מהן ב': הא תו למה
לי היינו הך לר"ש איצטריך סד"א הואיל ואמר ר"ש שתי אחיות לא חולצות
ולא מתייבמות לגזור משום ב' אחיות דעלמא קמשמע לן: איסור מצוה ב':
והא

איסור מצוה. אם היתה האחת אסורה על האחד איסור מצוה אינו
מותר באחותה הואיל והיא מדאורייתא רמיא קמיה הואי אידך אחות
זקוקתו הלכך צעו חליצה: **הספ**. צפרק כ"ד: **איסור מצוה לחודה**.
לא אשמועינן אלא יבמה שנפלה לפניו שהיא אסורה עליו איסור מצוה
חוללת: **והכא אשמועינן איסור מצוה**

ואחותה. שנפלו לו משני אחין לאחותה
לא מייבמת דלא תימא אוקי איסור
מצוה במקום ערוה ומתייבם אחותה
ולא תיהוי כאחות זקוקתו: **משום**
מצוה עבוד רבנן. שמתקיים מצוה
יבום ולא העמידו איסור זיקה שהוא
מדברייהם לאיסור את אחותה היכא
דהיא עליו איסור מצוה קמ"ל: **הכא**
ליכא שני דמוכח. שהרי שמהן
ממייבמות ואמי למישרי אחות זקוקה
בעלמא ואימא לא לייבמן קמ"ל:
פרישיו מוכחי אהדדי. שזה לא יכול
לישא את האחרת אלא זו וכן זו מוכחא
מילתא שזו אסורה על זה וזו על זה
לפיכך ליכא אחות זקוקתו: **היינו סד**.
דהא צדיק קמני לה לעיל איסור
מצוה ואיסור קדושה חוללת: **כי לא**
אמרינן אוקי איסור מצוה במקום
ערוה. להתייבם אחותה היכא דלין
איסור מצוה אלא באחת על האחד
ולשני שמהן זקוקות דאי שרית
לייבומי להאי שהאחת אסורה עליו
אמי שני נמי לייבומי וקא פגע באחות
זקוקתו: **כגון אני קורא צה**. ככל
חמש עשרה עריות דפ"ק ¹⁰אפשר
להן להיות שמי אחיות נופלות לפני
אחין והאחת אסורה על זה משום
אחת מכל העריות הללו ומותרת
לזה והשנייה אסורה על זה משום
אחת שם ערוה עלמא ומותרת לזה
ומתוך כך נמלכו שמי אחיות ממייבמות
ולא פגעו באחות זקוקה. וכולן פירשמי

דפ"א (דף ק"ט): **באונסין**. צמתו
מאנוסתו כגון ראובן אנס אשה והוליד
בת וצא שמעון ואנס אנוסת אחיו והוליד
בת ומישאו בת ראובן וצא שמעון ללוי
ויהודה אחי אביהן והרי הן אחיות מן האם
צא שמעון מותרת לראובן וצא ראובן
מותרת לשמעון ונמלכו שתי אחיות
ממייבמות וכן צא צמו וכן כולן אע"ג
דכל חמשה צדי דרישא משתכחי
בנשואין הואיל וצמו לא משתכחא

א) לעיל כ [נ"ג]. סנהדרין
נ"ג. א) לעיל ט; א) לעיל
י"ג. ד) לעיל כ וס"ג;
ה) לעיל י"ט. קידושין נ"ג;
ו) לעיל י"ט. ומכר ר"ש זה
עוד לעיל י"ג; א) ו' ק"ג.

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחותה לא
תקח לצרר לגלות
ערוהה עליה בחייה:
ויקרא יח יח

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה בשעה וכו'
כגון הכא שנפלו:

מוסף רש"י

איסור מצוה ואיסור
קדושה. ראה מוסף
רש"י לעיל כו א.
שלישה אחין כו'.
ומתו ונפלו לפני השליש,
הרי אלו חולצות
ולא מתייבמות. לפי
שמהן זקוקות לו מקדושי
שני אחיו זיקה הו
כקצת קדושו, ואי מייבם
מחא מנייהו קאיבא אחות
זקוקתו בחייה, וזקוקתו
היא כאשתו, אבל מלילה
בעיא דלא אילס נמיחוי
כאחות אשה ממש להפטר
בלא כלום (ועיל ח: ובע"ז
לעיל י"ג).

שהיו שמי צנות של שני אחין אחיות מן האם שאי אפשר שנשא יבמתו שיש לה צמ לא תני צהו האסורה לזה כו' הואיל וכולן איסור שם
צמ הן: דלחינא דרבי שמעון היא דמשכחת צה. האסורה לזה כדמפרש רב ספרא לקמיה: **צפוגסא לא איירי**. רבי חייא: **האסורה לזה**.
אשת לוי האסורה לישישכר שצא ומנאה אסורה עליו מניקת ראובן שלא היה בעולמו ומותרת לזבולון כשנולד כבר ממייבמה ללוי וצדיבם ולצדוק
נולד שרי ר"ש ואשת יהודה אסורה לזבולון משום שמעון שלא היה בעולמו וכשנולד מצד צדיבם ואשת לוי וצדיבם ולצדוק
שרי לישישכר וצחמשה אחי משכחת לה מת ראובן נולד יששכר ייבם לוי מת שמעון נולד זבולון ומת לוי בלא בנים ונפלו אשת לוי ואשת שמעון
לפני יששכר וזבולון אשת לוי אסורה לישישכר מפני ראובן בעלה הראשון ומותרת לזבולון ואשת שמעון מותרת לישישכר שהרי בעולמו היה
ואסורה לזבולון: **ומשום צרה**. האי דנקט ייבם יהודה משום צרה דבעי אשכוחי נמי בצרה האסורה לזה מותרת לזה אם צאו יששכר וזבולון
לייבם לנשי לוי ויהודה הראשונה אשת לוי אסורה לישישכר משום צרה אשת אחיו שלא היה בעולמו וכן אשת יהודה על זבולון וכגון שהיו הצרות
אחיות זו לזו ונכריות קרי להו אלא נשי ראובן ושמעון דאיכא נמי השתא בצרות האסורה לזה מותרת לזה ואחותה כשהיא יבמתה כו' ואי לא
ייבם יהודה לא מיתקם מילתא דרבי חייא צדיבם אשת לוי אשת אח שלם היה בעולמו הן: **צרה דצרה**
מאי איכא למימר. היכי קריית האסורה לזה מותרת לזה צדיבם אשת לוי אשת אח שלם היה בעולמו הן: **צרה דצרה**
גד ואשר. לנשי לוי ויהודה הראשונות ולהם נשים וייבם גד את אשת יהודה ואשר ייבם אשת לוי ומתו גד ואשר ונפלו לפני יששכר וזבולון
ואם צאים לייבם נשי גד ואשר הראשונות אשת גד צרה אשת יהודה שהיתה צרה אשת שמעון שלא היה בעולמו אסורה לזבולון ומותרת לישישכר
וכן אשת אשר על יששכר ומותרת לזבולון: **בשעה שנעשו צרות זו לזו**. כגון ⁶השתא שנפלו לפניו ונעשו שתי אחיות צרות זו לזו צדיקה:
ליגזור משום שמי אחיות דעלמא. אע"ג דהא נמי מרישא שמעינן התם הוא לרבנן לא גזרינן דאי נמי אחי למישרי אחיות דעלמא ליכא
אלא איסור אחות זקוקה דרבנן אבל לר"ש דלמך איסור אחות זקוקה ערוה גמורה היא דרממנא פטרה וקיימא עליה צדיבם אשת אח
ליגזור היכא לאחותה אסורה משום ערוה ולא זקוקה ליה ונימא לא לייבם לאחותה דלא לימי לייבומי אחות זקוקה דעלמא קמ"ל:
והאמר